

طراحی برنامه سالانه مدارس

(راهنمای عمل)

تألیف:

نجمه رستگاران

سرشناسه	رستگاران، نجمه، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	طراحی برنامه سالانه مدارس (راهنمای عمل) / تألیف نجمه رستگاران.
مشخصات نشر	شیراز: صبح انتظار، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	۹۶ص: جدول نمودار.
رایک	۹۷۸-۶۰۰-۹۴۲۰۳۱۵
عنوان فهرست نویسی	فیبا
موضوع	مدرسه‌ها ایران برنامه‌های بهبود آموزش، مدرسه‌ها ایران -- مدیریت و سازماندهی، برنامه‌ریزی آموزشی - مدیریت، آموزش و پرورش -- ایران -- برنامه‌ریزی
رده بندی کتب	۱۳۹۳ ط ۴ / LB۳۹۵۹
رده بندی دیسی	۳۷۱/۳۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۳۵۵۸۴۱۰

نام کتاب: طراحی برنامه سالانه مدارس
صفحه آرا و طراح جلد: عظیمه زارع
تیراژ: ۱۰۰۰
قطع: وزیری
تعداد صفحات: ۹۶ص
ناشر: صبح انتظار
نوبت چاپ: اول
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: واصف قم
قیمت: ۳۸۰۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۲۰۳-۱-۵
ارتباط با ناشر: ۰۹۳۶۳۲۳۵۰۰۲ - ۰۷۱۱-۴۸۴۶۰۹۴
طبق قانون حمایت از آثار مولفین و مترجمین، تمامی حقوق جهت مؤلف و ناشر براساس قرارداد فی مابین محفوظ است و هرگونه کپی برداری ممنوع و پیگرد قانونی دارد.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱۱	مقدمه:
۱۳	پیشگفتار:

بخش اول: نامه سالانه در مقطع ابتدایی

۱۶	هدف ۱: وکلان اولویت دار در مقطع ابتدایی
۱۶	تجزیه و تحلیل
۱۷	راهکار
۱۷	اقدامات مورد نیاز در هر جلسه
۱۹	برنامه اجرایی هدف ۱: پرورش عادات اجتماعی مطلوب
۲۰	شاخص ارزشیابی
۲۱	برنامه اجرایی هدف ۲: پرورش مهارت های اساسی خواندن و نوشتن
۲۲	شاخص ارزشیابی
۲۲	برنامه اجرایی هدف ۳: پرورش بختگی عاطفه بیان ابراز دید، شناخت، پذیرش و کنترل احساسات و عواطف شخصی
۲۴	شاخص ارزشیابی
۲۵	برنامه اجرایی هدف ۴: تقویت درک زیباییها (رشد بیان خلاق و درک زیباییشناختی)
۲۶	شاخص های ارزشیابی
۲۷	برنامه اجرایی هدف ۵: پرورش خلاقیت و کنجکاوی در دانش آموزان
۲۸	شاخص های ارزشیابی
۲۹	برنامه اجرایی هدف ۶: تشویق دانش آموزان به استقلال
۳۰	شاخص های ارزشیابی
۳۱	برنامه اجرایی هدف ۷: تقویت مهارت های تدریس در معلمان
۳۲	شاخص های ارزشیابی
۳۳	برنامه اجرایی هدف ۸: پرورش روحیه نظم و انضباط در بین دانش آموزان
۳۴	شاخص های ارزشیابی
۳۵	برنامه اجرایی هدف ۹: ایجاد عادات اخلاقی مناسب در دانش آموزان
۳۶	شاخص های ارزشیابی
۳۷	برنامه اجرایی هدف ۱۰: زیبا سازی و ایجاد نشاط در محیط آموزشگاه
۳۸	شاخص های ارزشیابی

- ۳۹.....جدول ارزشیابی پایانی اهداف
- ۴۰.....نکات اساسی در نوشتن برنامه سالانه در مقطع دبستان

بخش دوم: دفتر برنامه سالانه دوره متوسطه اول

- ۴۴.....مقدمه
- ۴۶.....توجه به ویژگی‌های دانش‌آموزان در مقطع متوسطه اول
- ۴۷.....چشم انداز
- ۴۸.....ماموریت
- ۴۸.....امش‌ها
- ۴۹.....باورها
- ۵۰.....اهداف کلی اولویت‌دار در آموزشگاه
- ۵۲.....نمودار برانندگی ریزی برنامه آموزشی سالانه آموزشگاه
- ۵۳.....برنامه اجرایی (الف) فرهنگی - شناختی
- ۵۵.....شاخص ارزشیابی
- ۵۶.....ارزشیابی حیطه دانش - شناختی
- ۵۷.....برنامه اجرایی (ب) ابعاد اجتماعی
- ۵۸.....شاخص ارزشیابی
- ۵۹.....ارزشیابی حیطه اجتماعی
- ۶۰.....برنامه اجرایی (ج) ابعاد شخصی
- ۶۱.....شاخص‌های ارزشیابی
- ۶۲.....ارزشیابی حیطه شخصی
- ۶۳.....برنامه اجرایی (د) ابعاد رشد مهارت‌های تداومی
- ۶۴.....شاخص‌های ارزشیابی
- ۶۵.....ارزشیابی حیطه مهارت‌های تداومی
- ۶۶.....برنامه سالانه در مقطع متوسطه دوم
- ۶۸.....جدول پیشنهادی برای تنظیم برنامه سالانه

بخش سوم: بررسی برنامه سالانه

- ۷۱.....برنامه ریزی توسط مدیر آموزشگاه
- ۷۳.....برخی از اصول اجرایی مدیریت و برنامه ریزی در سطح آموزشگاه
- ۷۳.....اصل احترام در مدیریت
- ۷۴.....رفتارهای مثبت مدیر
- ۷۵.....قاطعیت مدیریت آموزشگاهی

- برنامه ریزی برای آماده نمودن فضای مدرسه برای شروع فعالیتهای آموزشی واداری ۷۶
- برنامه ریزی برای ساعات تفریح دانش آموزان ۷۷
- برنامه ریزی برای نماز جماعت مدرسه ۷۸
- برنامه ریزی برای اقامه نماز جماعت دانش آموزان و همکاران: ۷۹
- برنامه ریزی برای شوراها و انجمن های مدرسه ۸۱
- بهره گیری مناسب از تشکیل انجمن اولیا و مربیان، شورای دانش آموزی، شورای دبیران ۸۴
- راهکارهایی عملیاتی در مدیریت و برنامه ریزی اثربخش آموزشگاه ۸۶
- موانع ارتقاء جهت طراحی برنامه سالانه ۸۸
- تعیین اهداف سالانه آموزشگاه ۸۸
- راهکارهای علمی و پیشنهادات ۸۹
- فهرست منابع ۹۱

مقدمه:

بی گمان در دوران معاصر، تعلیم و تربیت یکی از مهمترین فعالیت‌های بشر در تمامی جوامع محسوب می‌گردد. پیچیدگی فزاینده ساختارهای اجتماعی و لزوم تربیت و آماده سازی دانش‌آموزان برای زندگی در محیط تحول یابنده از یک سو، و تعدد دیدگاهها و نقطه نظرات و تحولورک در خصوص نقشی که آدمیان در قرن جدید ایفا خواهند کرد از سوی دیگر، بیش از پیش دست اندرکاران تعلیم و تربیت را دل مشغول هدایت و ساماندهی فرایندهای آموزش مدرسه نموده است. در این میان طراحی یک برنامه سالانه به عنوان محوری ترین عامل تعیین کننده نوشتن آینده از اهمیت دو چندانی برخوردار شده است. برای پرورش دانش‌آموزانی که بتوانند به‌یروندانی مفید برای خود و جامعه باشند باید نظام آموزشی کارآمد اجزا و عناصر مختلف که از مواد درسی، دانش‌آموزان، معلم، وسایل آموزشی، فضا و تجهیزات، بودجه و امکانات و سایر فاکتورها را یکدیگر رابطه متقابل داشته تا دستیابی به اهداف امکان پذیر گردد. با توجه به این عوامل و با عنایت به ضعفها و قوت‌های درونی و بیرونی مدرسه لازم می‌باشد هر واحد آموزشی به تهیه و تدوین برنامه سالانه آموزشگاه قبل از شروع سال تحصیلی اقدام نمود تا به علت پراکم کاری اهداف و برنامه‌ها مورد فراموشی واقع نشوند. همچنین در تنظیم برنامه‌ها باید یکپارچه، میزان و زمان اجرای آن نیز در نظر گرفته شود تا از پراکنده کاری و نابسامانی‌های اجرایی جلوگیری شود. کتاب حاضر تحت عنوان "طراحی برنامه سالانه مدارس" در سه بخش تهیه گردیده است در فصل نخست آن نمونه‌ای از برنامه سالانه در مقطع ابتدایی که شامل گزیده‌ای از اهداف دارای اولویت در مقطع ابتدایی، تجزیه و تحلیل اهداف انتخاب شده، راهکارها و اقداماتی را که می‌توان در جهت رسیدن به این اهداف برگزید و همچنین برنامه اجرایی جهت رسیدن به اهداف مورد نظر وجود دارد. در فصل دوم کتاب نمونه‌ای از برنامه سالانه

در مقطع متوسطه اول عنوان شده است که شامل پیشگفتار، مقدمه، چشم انداز، مأموریت، ارزش‌ها، باورها و اهدافی می‌باشد که می‌تواند در این مقطع تحصیلی برای دانش‌آموزان در نظر داشت، قرار داده شده است. سپس برنامه‌ای جهت اجرایی کردن اهداف منظور گردیده و شاخص‌های ارزشیابی برنامه را عنوان نموده است. و در ادامه برنامه سالانه در مقطع متوسطه دوم، که نمونه‌ای از نیازهای این دوره از تحصیل عنوان شده است که با استفاده از آن می‌توان به تعیین اهداف، تجزیه و تحلیل اهداف، بررسی عملکرد، انتخاب رسانه‌ها، اجرا، ارزشیابی و در نهایت به تجدید نظر جهت بازسازی مجدد برنامه اقدام نمود.

در اصل تمام نمونه‌ای از بررسی مراحل کار در هر نوع برنامه‌ای پرداخته شده است که نشان دهند لزوم برای کامل مدیران در قوانین و مقررات نظام آموزش و پرورش و منظور داشتن آن در برنامه سالانه درس می‌باشد.

در کتاب حاضر سعی به آن شده است از به کار بردن مطالب بسیار تخصصی اجتناب شود تا راهنمای عملی برای دست اندرکاران و مدیران آموزشی باشد. امید است با همکاری اساتید و صاحب نظران ضمن بر طرف کردن نواقص، در چاپ‌های بعدی دامنه مباحث مطروحه گسترش یابد.

مؤلف -- تابستان ۱۳۹۳

پیشگفتار:

درونستن برنامه سالانه مدارس در هر مقطع تحصیلی شناخت هدفها، رسالتها، محتوای برنامه‌ها، نیروهای کارآمد و امکانات، مسائل و مشکلات و همچنین روشهای موجود تعلیم و تربیت ... برای هر گونه برنامه ریزی، تغییر و تحول و بهبود کارآئی نظام آموزش و پرورش ضروری است. انکس ناپذیر می‌باشد. در کل می‌توان گفت آموزش و پرورش یکی از نهادهای اصلی جامعه است که تعلیم و تربیت و ساختن انسانهای مطلوب جامعه را بر عهده دارد. برای پرورش افراد مطلوب با نظام آموزشی کارآمد به وجود آید، در نظام آموزشی کارآمد اجزا و عناصر مختلف آن عبارتند از: دانش‌آموزان، معلم، وسایل آموزشی فضا و تجهیزات، بودجه و اعتبارات و غیره باید یک رابطه متقابل دارند، تا دستیابی به اهداف امکان پذیر گردد. با توجه به این عوامل و با عنایت به بعضی از قوت‌های درونی و بیرونی مدرسه و هم فکری همکاران باید مبادرت به تهیه و تدوین سالانه قبل شروع سال تحصیلی کرد، تا به علت تراکم کاری اهداف و برنامه‌ها مورد ترمیم واقع نشوند. در این راستا لازم می‌باشد مدیران مدارس صاحب تجربه، تعهد و تخصص لازم بوده از دیدگاهها و نظریات مختلف مدیریتی و برنامه‌ریزی آگاهی داشته باشند تا بتوانند در عرصه آموزشی و پرورشی برای بهبود امر تعلیم و تربیت توانمندی را تبدیل به عمل و کاربرد نمود. در آستانه قرن بیست و یکم و در هزاره سوم تبدیل نظریه به کاربرد و مهارت در موقعیتهای علمی و عینی ملاک و معیار قضاوت تلقی می‌شود. مطالعه این کتاب که با مدد از نظر همکاران فرهنگی در این حوزه و تجربیات علمی و عملی تهیه و تدوین شده جهت بهبود برنامه‌ریزی سالانه آموزشی که جزئی از فرایند مدیریت آموزشی می‌باشد برای مدیران و دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت پیشنهاد می‌شود.